

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 7 listopada 2023 r.

Poz. 6256

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.402.2023 WOJEWODY LUBELSKIEGO

z dnia 3 listopada 2023 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr XXXVI/201/2023 Rady Gminy Stary Brus z dnia 20 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Stary Brus, w części obejmującej § 3 ust. 1 w brzmieniu: „a następnie po uprzednim otrzymaniu pisemnej zgody tak wskazanych osób na prace w Zespole, podpisuje z tymi podmiotami porozumienia” oraz § 4 ust. 1 pkt 3 uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXVI/201/2023 Rady Gminy Stary Brus z dnia 20 września 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Stary Brus, w części obejmującej § 3 ust. 1 w brzmieniu: „a następnie po uprzednim otrzymaniu pisemnej zgody tak wskazanych osób na prace w Zespole, podpisuje z tymi podmiotami porozumienia” oraz § 4 ust. 1 pkt 3 uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XXXVI/201/2023 Rady Gminy Stary Brus została doręczona organowi nadzoru w dniu 6 października 2023 r.

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Stary Brus określiła tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego w Gminie Stary Brus (§ 1 uchwały).

Uchwała Nr XXXVI/201/2023 podjęta została w wykonaniu upoważnienia ustawowego zawartego w art. 9a ust. 15 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z późn. zm.).

W myśl powołanego przepisu – w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535) – rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego.

Należy podkreślić, iż uchwała podjęta na podstawie art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi akt prawa miejscowego. Z normatywnego charakteru przedmiotowej uchwały wynika konieczność formułowania zawartych w niej postanowień jedynie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego, precyzyjnie i kompleksowo realizujących delegację ustawową. W akcie prawa miejscowego zamieszczone mogą być wyłącznie postanowienia regulujące sprawy przekazane do unormowania w upoważnieniu ustawowym.

W § 3 ust. 1 uchwały przyjęto, że Wójt Gminy Stary Brus występuje do osób zarządzających podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, ust. 3a, ust. 4 lub ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej o wyznaczenie osób do pracy w Zespole, a następnie po uprzednim otrzymaniu pisemnej zgody tak wskazanych osób na prace w Zespole, podpisuje z tymi podmiotami porozumienia”.

Powyższa regulacja w zakresie słów: „a następnie po uprzednim otrzymaniu pisemnej zgody tak wytypowanych osób do pracy w Zespole, podpisuje z tymi osobami porozumienia” jest sprzeczna z obowiązującymi przepisami prawa.

Przytoczony zapis uchwały narusza bowiem art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5.

Z przywołanego przepisu ustawy wprost wynika, że wspomniane porozumienia mogą być zawarte wyłącznie z podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3, 3a i 5 ww. ustawy. Zatem ustawodawca nie przewiduje zawarcia porozumienia wójta z kuratorem sądowym, o którym mowa w art. 9a ust. 4 ww. ustawy (por. wyrok NSA z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt. III OSK 5381/21, wyrok NSA z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt III OSK 4197/21, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 14 marca 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 97/19).

W § 4 ust. 1 pkt 3 uchwały postanowiono, iż Wójt Gminy Stary Brus odwołuje członka Zespołu „w przypadku skazania członka Zespołu prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe”.

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja wykracza poza upoważnienie do określenia trybu i sposobu odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, wynikające z art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Z przepisów art. 9a ust. 3, 4 i 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wynika, że warunkiem członkostwa w zespole jest fakt bycia przedstawicielem określonego podmiotu lub też pełnienia określonej funkcji.

Zwrócić należy jednakże uwagę, że ustawa nie określa wymogów, jakimi powinien legitymować się członek zespołu interdyscyplinarnego czy też przesłanek materialno - prawnych ograniczających czy też wykluczających członkostwo w zespole.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie nakłada na członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych wymogu braku karalności za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe. Jednocześnie ustawodawca nie upoważnił Rady Gminy do określenia takich wymagań wobec członków zespołu interdyscyplinarnego (zob. wyrok NSA z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt III OSK 5134/21, wyrok NSA z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt III OSK 4197/21, wyrok WSA w Olsztynie z dnia 9 czerwca 2020 r., sygn. akt II SA/Ol 296/20).

Ustawodawca mocą art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nie upoważnił Rady do określenia wymagań wobec członków zespołu interdyscyplinarnego, a za takie należy uznać wprowadzenie jako przesłanki odwołania członka zespołu przed upływem kadencji skazania go prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe. Rada nie posiada umocowania prawnego do regulowania powyższej kwestii w uchwale (zob. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 12 października 2011 r., sygn. akt IV SA/Wr 380/11 oraz z dnia 6 lipca 2011 r., sygn. akt III SA/Wr 229/11).

Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w powołanym powyżej wyroku z dnia 6 lipca 2011 r. „Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), co eliminuje możliwość subdelegacji, a więc przekazania kompetencji normodawczych w tej sferze innemu organowi, w tym także radzie gminy. Argument przemawiający przeciwko legalności regulacji uchwały dotyczącej odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne daje się wyprowadzić także z art. 10b ust. 2 pkt 3 u.p.p.r. Przepis ten, regulujący odwołanie członka Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przed upływem kadencji, stanowi, że minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego odwołuje członka „w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe”. Przyjęte unormowanie potwierdza tezę, że do sfery regulacji ustawowej – nie zaś uchwałodawczej na poziomie organu

stanowiącego gminy – należy określić przesłanki uzasadniających odwołanie członka zespołu, gdyż rada może określić jedynie „tryb i sposób” postępowania w takiej sprawie.”

Zdaniem organu nadzoru powyższa wykładnia zachowuje aktualność również w obecnym stanie prawnym.

Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Realizacja przez organ stanowiący określonej normy kompetencyjnej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co z reguły stanowi istotne naruszenie prawa.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Rady Gminy Stary Brus Nr XXXVI/201/2023, we wskazanej części, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Lech Sprawka

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Stary Brus
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Stary Brus